

ТРАВМАТИК МИЯ ЖАРОҲАТЛАРИ ВА УЛАРНИНГ ОҚИБАТЛАРИ: ТАҲЛИЛ ВА ДАВОЛАШ УСУЛЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛИШИ

Амирова Сабрина Бахромовна,
Кенжаев Ёдгор Маматқулович
Термиз иқтисодиёт ва сервис
университети, Тиббиёт факультети

Долзарблиги: Травматик миё жароҳатлари (ТМЖ) дунё миқёсида жисмоний жароҳатлар орасида асосий муаммолардан бири бўлиб, инсон ҳаёти ва саломатлигига катта хавф туғдиради. Ушбу жароҳатлар йўл-транспорт ҳодисалари, ишлаб чиқариш жараёнлари ва маиший фаолият давомида юзага келади. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, ТМЖ инсоний ресурсларга салбий таъсир кўрсатувчи жиддий омиллардан бири ҳисобланади.

Тадқиқот мақсади: ТМЖ ни оғирлик даражаси бўйича таснифлаш, уларнинг оқибатларини аниқлаш ва замонавий даволаш тактикаларини ишлаб чиқиш.

Материал ва методлар

- **Тадқиқот даври:** 2019-2024 йиллар.
- **Тадқиқот жойи:** Термиз шаҳридаги тиббий муассасалар.
- **Иштирокчилар:** ТМЖ билан касалланган 367 нафар бемор.
- **Ташхис усуллари:** УЗИ, КТ ва МРТ каби замонавий ташхислаш усуллари.
- **Клиник баҳолаш:** Glazko кома шкаласи (GCS) асосида беморлар ҳолати баҳоланди.
- **Даволаш усуллари:** Антиоксидантлар, гипотензив воситалар ва реабилитацион терапия қўлланилди.

Натижалар:

- **Клиник кўриниш:** Беморларда бош миё қон айланиши бузилишлари, бош оғриқлари, бош миёдаги шишлар қайд этилди.
- **Ташхис натижалари:** Қон кетиш ва бош миё тўқималаридаги шикастланишлар кўп учраган.
- **Даволаш муваффақияти:** Комплекс терапия қўлланганда неврологик асоратлар камайган.
- **Статистик таҳлил:** Оғир даражали ТМЖ даги беморларда ҳаёт учун хавфли асоратлар (геморрагия, шок ҳолатлари) 45% ҳолатда қайд этилган.

Муҳокама: Ушбу тадқиқот ТМЖ ни даволашда комплекс ёндашувнинг самарадорлигини кўрсатди. Эрта ташхис ва мақсадли даволаш чоралари неврологик асоратларни олдини олиш имконини берди. Шунга қарамай, реабилитацион даволаш жараёнларига етарли эътибор қаратиш зарур.

Хулоса: ТМЖ инсон саломатлиги учун катта хавф туғдирувчи жароҳат турларидан биридир. Тадқиқот давомида замонавий диагностика ва даволаш усулларининг афзалликлари аниқланди.

Тавсиялар:

Даволаш жараёнига касалликни эрта аниқлаш методикаларини жорий қилиш. Тез ёрдам хизмати учун махсус протоколлар ишлаб чиқиш. Давлат дастурлари доирасида ТМЖ ни олдини олиш чораларини кучайтириш.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. World Health Organization (WHO). Traumatic Brain Injuries: Global Epidemiology.
2. Glazko Coma Scale Clinical Guidelines.
3. Modern Diagnostic Approaches in Neurotrauma.